

Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła w obiektach sportowych

Robert Onopa, Piotr Bujwicki

Bardzo ważnym aspektem zapewnienia właściwego komfortu osobom uprawiającym sport w obiektach zamkniętych jest wytworzenie odpowiedniego mikroklimatu. Należy przez to rozumieć zespół cech fizycznych powietrza na określonej przestrzeni, a więc w danym pomieszczeniu. Mikroklimat uwarunkowany jest takimi czynnikami fizycznymi jak temperatura powietrza, zawartość pary wodnej, prędkość ruchu powietrza oraz średnia temperatura promieniowania. W artykule przedstawione zostały wymienniki ciepła WS firmy Bartosz.

Optymalna temperatura komfortu cieplnego to temperatura, w której człowiek nie odczuwa ani zimna ani gorąca, czyli otaczające środowisko jest dla niego obojętne. Podczas wzmożonego wysiłku fizycznego następuje oddawanie ciepła przez odparowanie wody z potu na powierzchni skóry.

Poniżej określona została ilość ciepła emitowanego przez dorosłego człowieka:

- aktywność fizyczna mała – do 200 W,
- aktywność fizyczna średnia – od 200 W do 300 W,
- aktywność fizyczna duża – ponad 300 W.

Pojawiają się niekontrolowane zyski ciepła i wilgoci, które dla osób przebywających w zamkniętym pomieszczeniu objawiają się uczuciem gorąca oraz kłopotami z oddychaniem. Powodem tego stanu jest, oprócz zbyt wysokiej temperatury, zbyt duża wilgotność powietrza i zbyt wysoki poziom dwutlenku węgla CO₂. Reakcja organizmu człowieka na dwutlenek węgla CO₂ w zależności od jego zawartości w powietrzu jest następująca:

- przy stężeniu 2% CO₂ w powietrzu występuje pobudzenie ośrodka oddechowego i serca – przyspieszenie oddechu i akcji serca,
- 3% – pogłębienie oddychania,
- 8% – bóle głowy, osłabienie, a po dłuższym przebywaniu utrata przytomności,
- 10-20% – cięższe objawy,
- 30-40% – natychmiastowa śmierć przez porażenie ośrodka oddechowego.

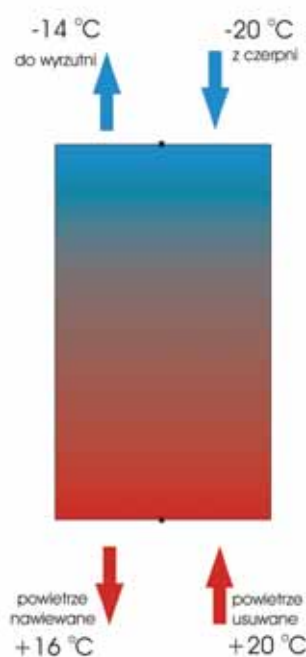
Zachowanie odpowiednich warunków temperatury jak i wilgoci jest również istotne dla utrzymania w dobrej kondycji samego pomieszczenia oraz wyposażenia.

Częstym niedopatrzaniem przy realizacji obiektów sportowych jest pomijanie kwestii stworzenia odpowiedniego mikroklimatu. Ograniczane są koszty inwestycji, w związku z czym mniejszy nacisk kładzie się na aspekt eksploatacji.

Ogrzewanie powietrzem

Już na etapie założeń projektowych należy przewidzieć sposób ogrzewania czy też wentylacji pomieszczeń. Coraz częściej spotykane jest rozwiązanie łączące oba systemy, czyli ogrzewanie powietrzem. Sprawny system ogrzewania i wentylacji powinien zapewnić w każdym obiekcie odpowiedni mikroklimat. Również dopasowanie automatyki sterującej pracą układu nie jest bez znaczenia. Taki system powinien reagować na zmiany temperatury, wilgotności czy też przekroczenie stężenia np. CO₂.

Ogrzewanie powietrzem oraz instalacja wentylacji mechanicznej powinny realizować kilka istotnych funkcji, takich jak wymiana powietrza, osuszanie, nawilżanie, dogrzewanie, chłodzenie. Przy dogrzewaniu lub chłodzeniu należy liczyć się ze sporymi wydatkami związanymi z eksploatacją instalacji grzewczej i chłodniczej. Ist-

Rys. 1. Schemat ideowy wymiennika Bartosz

nieje jednak realna możliwość ograniczenia kosztów eksploatacji tych instalacji.

Wymiennik ciepła WS

Zastosowanie central wentylacyjnych skonstruowanych w oparciu o wysoko- i niskotemperaturowe spiralne wymienniki ciepła WS firmy Bartosz pozwala na ograniczenie kosztów eksploatacji instalacji dogrzewa-

Rys. 2. Centrala dachowa z odzyskiem ciepła KNWB – monoblok

jącej powietrze lub chłodniczej. Centrale tego typu sprawdziły się w szeregu realizacji i są coraz częściej stosowane w celu uzyskania rozwiązań energooszczędnych. Centrale wentylacyjne pozwalają odzyskać minimum 85% energii cieplnej i 70% chłodu.

Wymiennik Bartosz jest urządzeniem zdolnym do pracy z wysoką sprawnością w różnych temperaturach zewnętrznych. Pozwala to na zredukowanie strat energii ciepła w wentylacji do 15%. Niewątpliwą zaletą wymiennika ciepła WS jest brak szronienia oraz szczelność urządzenia wynosząca 99,9%.

W zależności od możliwości montażu centrale wentylacyjne Bartosz montowane są jako monobloki lub w systemie rozproszonym (w pomieszczeniu wentylatorni).

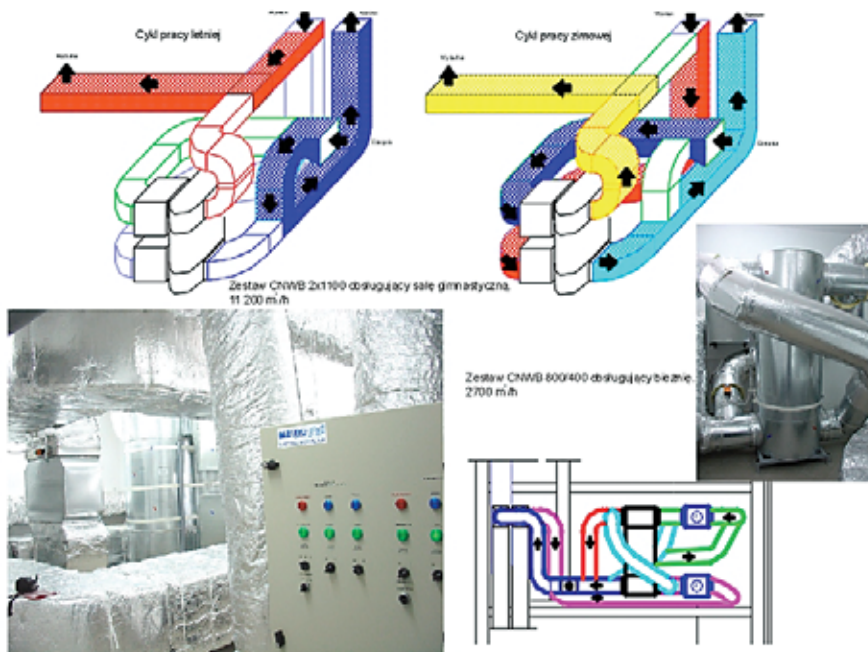
Wybór sposobu wentylacji powinien być dokonany na etapie projektu jeszcze z innego powodu. Należy bowiem przewidzieć miejsce ustawienia układu wentylacyjnego (najlepszym rozwiązaniem jest oddzielne pomieszczenie), a także sposób rozprowadzenia kanałów nawiewnych i wyciągowych. Wielokrotnie czynności te wykonywane są jako jeden z ostatnich etapów procesu projektowania. Uniemożliwia to schowanie instalacji nawiewnej i wyciągowej.

Przykład

Poniżej przedstawiono ograniczenie kosztów eksploatacji instalacji wentylacji z odzyskiem ciepła na przykładzie hali sportowej:

Założenia:

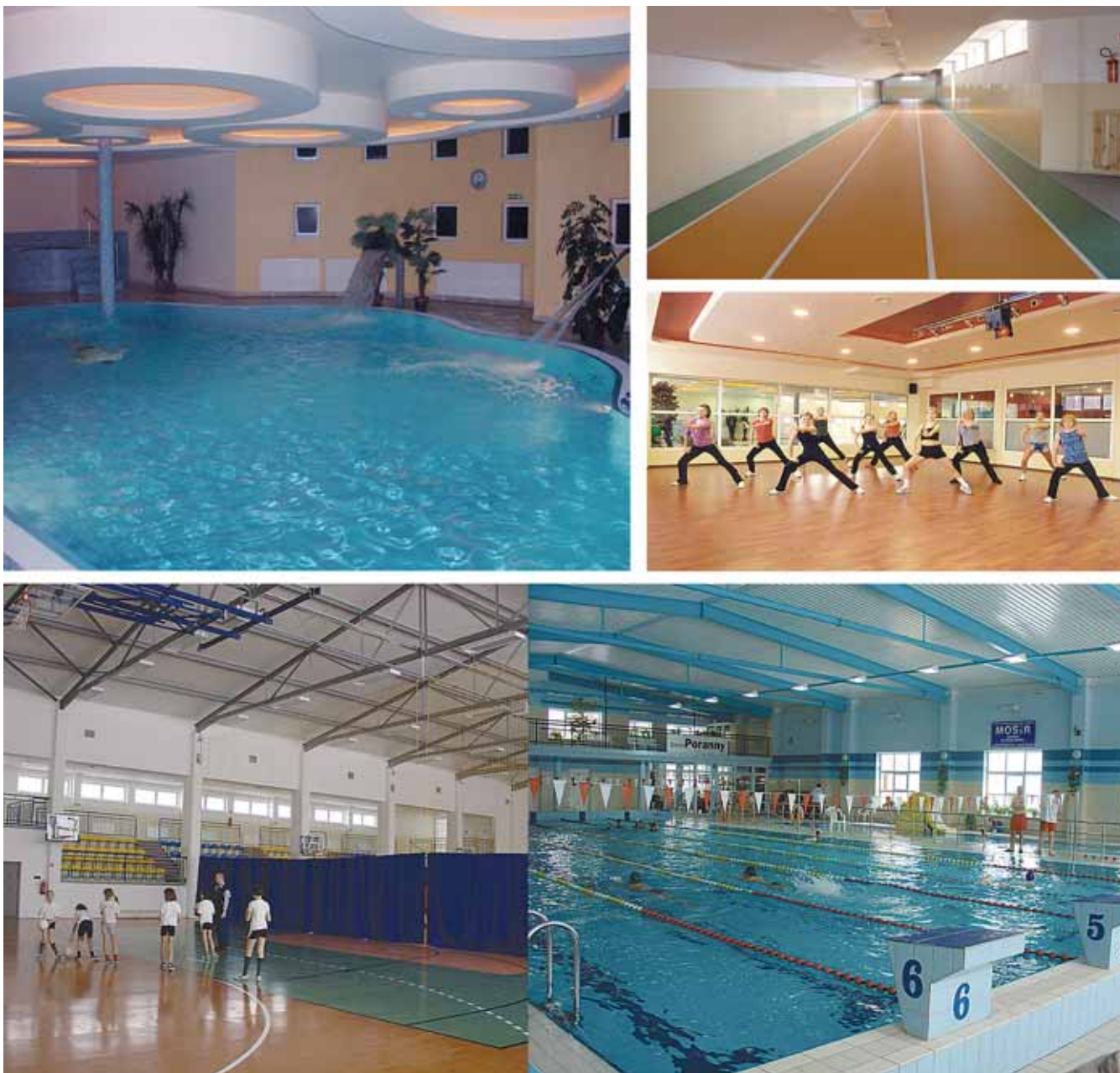
- hala sportowa z widownią na 600 osób,
- ilość powietrza na godzinę dla każdej osoby 20 m³,

Rys. 3. Wentylatornia przy sali sportowej – układ rozproszony

R E K L A M A

1/4

Rys. 4. Przykładowe obiekty sportowe, w których wykorzystano montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła firmy Bartosz

- przyjmujemy temperaturę obliczeniową dla IV strefy klimatycznej na poziomie $t_1 = -22\text{ }^{\circ}\text{C}$,
- temperatura wewnątrz hali na poziomie $t_2 = +18\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Realizacja

20m³ powietrza na godzinę x 600 osób oznacza zapotrzebowanie powietrza 12000m³ w ciągu godziny

Z wzoru: [kW]

$$Q = \frac{V \rho_p}{3600} (t_2 - t_1)$$

gdzie ρ_p – gęstość powietrza (1,2 kg/m³)
oblicza się zapotrzebowanie ciepła do podgrzania tej masy powietrza.

$$Q_1 = 160 \text{ [kW]}$$

Uwzględniając odzysk ciepła na poziomie 85%

$$Q_2 = 24 \text{ [kW]}$$

Zastosowanie wymiany powietrza na wymaganym poziomie pozwoli sportowcom osiągać optymalne wyniki, tak jak w przypadku ćwiczeń na świeżym powietrzu. Ponadto taka wentylacja zapewni utrzymanie odpowiedniego mikroklimatu i jednocześnie przyniesie wymierne korzyści finansowe w eksploatacji takiego obiektu..

Robert Onopa

Autor jest pracownikiem
działu wentylacja firmy Bartosz
Piotr Bujwicki

Autor jest pracownikiem
działu marketingu firmy Bartosz

KONTAKT

Bartosz Sp. J.

ul. Sejneńska 7
15-399 Białystok
tel. centrala (85) 745 57 12
fax (85) 745 57 11
e-mail: wentylacja@bartosz.com.pl
e-mail: marketing@bartosz.com.pl
www.bartosz.com.pl